

Women and Childrearing from the Perspective of the Martyr Leader of the Islamic Ummah

Habibollah Halimi Jolodar

Professor of the Quran and Hadith Department, Faculty of Theology and Islamic Studies, University of Mazandaran; Babolsar: Iran. (Corresponding author)

jloudar@umz.ac.ir

Nawabeh Hossein Pour Zalti

Master of Science in Quran and Hadith, University of Mazandaran; Babolsar: Iran.

Nama3132004@gmail.com

Abstract

The role of a woman as a mother is one of the most fundamental factors for the continuity and enhancement of the family structure, which, from the perspective of the martyr's leader, holds a distinguished position and a strategic role in the upbringing of a righteous generation and the transmission of religious and moral values. In Islamic teachings, the woman is recognized as the main axis of child education and upbringing, and her responsibility in shaping the spiritual, moral, and spiritual identity of children is emphasized; this elevates the role of the mother beyond physical care to the core of the family's spiritual and moral growth. Thus, from the perspective of the martyr's leader, the woman's position in the family is not only considered in terms of educational role but also as a bearer of moral and religious values, serving as a foundation for maintaining the health and stability of the Islamic community. This analytical approach provides a strong theoretical and practical basis for recognizing and strengthening the mother's position in the family system and the education of future generations, highlighting the necessity of redefining women's roles within the framework of Islamic dignity

Keywords: Women's mission, education, family, martyr leadership, cultural transmission

المراة وتربية الأطفال من منظور القائد الشهيد للأمة الإسلامية

حبيب الله حليمي جولودار

أستاذ قسم القرآن والحديث، كلية اللاهوت والدراسات الإسلامية، جامعة مازندران؛ بابلسر؛ إيران.
(المؤلف المسؤول عن المراسلات)

jloudar@umz.ac.ir

نوابه حسين بور زالتي

ماجستير العلوم في القرآن والحديث، جامعة مازندران؛ بابلسر؛ إيران

Nama312004@gmail.com

ملخص

يُعدّ دور المرأة كأمّ من أهمّ العوامل الأساسية في استمرارية الأسرة وتعزيزها، والتي، من منظور القائد الشهيد، تحتلّ مكانة مرموقة ودوراً استراتيجياً في تربية جيلٍ صالحٍ ونقل القيم الدينية والأخلاقية. في التعاليم الإسلامية، تُعتبر المرأة المحور الرئيسي في تربية الطفل ورعايته، ويُشدّد على مسؤوليتها في تشكيل هويته الروحية والأخلاقية؛ ما يجعل دور الأم، إلى جانب الرعاية الجسدية، محورياً أساسياً في التنمية الروحية والأخلاقية للأسرة. لذا، من منظور القائد الشهيد، تُعتبر مكانة المرأة في الأسرة أساساً للحفاظ على صحة المجتمع الإسلامي واستقراره، ليس فقط من حيث الدور التربوي، بل أيضاً كحاملة للقيم الأخلاقية والدينية. يُوفّر هذا النهج التحليلي أساساً نظرياً وعملياً متيناً للاعتراف بمكانة الأم في النظام الأسري وتعزيزها، وفي تربية الجيل القادم، ويُبرز ضرورة إعادة تعريف أدوار المرأة في إطار الكرامة الإسلامية.

الكلمات المفتاحية: مهمة المرأة، التعليم، الأسرة، القيادة الشهيديّة، النقل الثقافي

زن و تربیت فرزند از منظر رهبر شهید امت اسلامی

حبیب الله حلیمی جلودار

استاد گروه قرآن و حدیث دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه مازندران؛ بابلسر: ایران. (نویسنده

مسئول)

jloudar@umz.ac.ir

نوابه حسین پورزلی

کارشناسی ارشد قرآن و حدیث دانشگاه مازندران؛ بابلسر: ایران

Nama312004@gmail.com

چکیده

زن در نقش مادری، یکی از بنیادی‌ترین عوامل تداوم و ارتقای ساختار خانواده است که از نگاه رهبر شهید، جایگاهی ممتاز و نقشی راهبردی در تربیت نسل صالح و انتقال ارزش‌های دینی و اخلاقی دارد. در آموزه‌های اسلامی، زن به عنوان محور اصلی تربیت و پرورش فرزند شناخته شده و مسئولیت وی در شکل‌دهی به هویت روحی، اخلاقی و معنوی کودکان تأکید شده است؛ این امر نقش مادر را فراتر از مراقبت جسمی، به کانون اصلی رشد معنوی و اخلاقی خانواده تبدیل می‌کند. بدین ترتیب، از نگاه رهبر شهید جایگاه زن در خانواده نه تنها به لحاظ نقش تربیتی بلکه به عنوان حامل ارزش‌های اخلاقی و دینی، مبنایی برای حفظ سلامت و پایداری جامعه اسلامی به شمار می‌آید. این رویکرد تحلیلی، مبنای نظری و عملی قوی برای بازشناسی و تقویت جایگاه مادر در نظام خانواده و تربیت نسل آینده فراهم می‌آورد و ضرورت بازتعریف نقش‌های زن در چارچوب کرامت اسلامی را برجسته می‌سازد.

کلیدواژه‌ها: رسالت زن، تربیت، خانواده، رهبری شهید، انتقال فرهنگی

مقدمه

زن به عنوان مادر، شخصیتی است که در تربیت فرزند نقش اصلی را بر عهده دارد، لذا پژوهش حاضر به دنبال مستندات قرآنی فرمایشات رهبر شهید در باره نقش زن در تربیت فرزند است. با همین نگاه، فرمایشات رهبر شهید را نقل و مستندات تفسیری آن را تشریح می‌نماید.

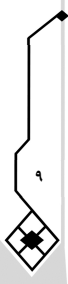
رهبر شهید معتقدند که اسلام در ارزش‌گذاری انسانی، تنها «نوع انسان» را مدنظر دارد و بین زن و مرد از نظر ارزش و مقام، هیچ تفاوتی قائل نیست. ایشان تأکید دارند که تساوی زن و مرد در ارزش‌های انسانی و دینی از مسلمات اسلام است و هیچ تردیدی در این موضوع وجود ندارد و این مطلب را با استناد به آیه «إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ» (احزاب/ ۳۵) بیان داشته‌اند که در این آیه، ده ویژگی مهم اخلاقی و ایمانی، برای مردان و زنان به یک اندازه ذکر شده و خداوند پاداش برابر «أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا» برای همه در نظر گرفته است. در نگاه ایشان آیه «أَنْتِ لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى» (آل-عمران/ ۱۹۵) نیز بر این امر تأکید دارد که از لحاظ ارزش‌گذاری انسانی و اسلامی، هیچ تفاوتی بین زن و مرد نیست. (در دیدار اقشار زنان، ۱۴/۱۰/۱۴۰۱)

۱. زن و تربیت نسل صالح

واژه تربیت، از ماده «ربی یربو» به معنای رشد بوده و به معنای رشد دادن استعمال شده است (ابن منظور، ۱۴۰۸/۱: ۴۰۱) و در اصطلاح فراهم آوردن زمینه برای پرورش استعدادهای درونی هر موجود و به فعلیت رسانیدن امکانات بالقوه موجود در درون او را تربیت گفته‌اند. (رحیمیان، ۱۳۸۵: ۶)

از منظر رهبر شهید، تربیت فرزندان نه فقط فرآیندی خانوادگی بلکه سنگ بنای توسعه فرهنگی، اخلاقی و دینی جامعه است و زن به عنوان محور اصلی این فرایند، نقشی حیاتی و بی‌بدیل دارد. (در اجتماع زنان خوزستان، ۱۳۵۷/۱۲/۲۰) ایشان معتقدند که یکی از وظایف اصلی زنان در خانواده، تربیت فرزند است و زنانی که به خاطر فعالیت‌های خارج از خانه از فرزندآوری و تربیت کودک خودداری می‌کنند، برخلاف فطرت و طبیعت زنانه عمل کرده‌اند و این امر مورد رضایت خداوند نیست. بهترین روش تربیت، پرورش فرزند در آغوش محبت مادرانه است و محروم کردن کودک از این نعمت الهی، به ضرر فرزند، مادر و جامعه است. اسلام نیز چنین روشی را می‌پذیرد و بر اهمیت پرورش فرزندان سالم، بدون عقده و مشکلات روحی تأکید دارد تا نسل آینده از آسیب‌های روانی و اجتماعی که نسل‌های غربی با آن مواجه‌اند، در امان بماند. (همان)

ایشان همواره بر نقش محوری و مسئولیت خطیر زنان در تربیت نسل صالح تأکید داشته‌اند؛ همچنین، زنان را، ستون اصلی خانواده و محیط تربیتی می‌دانند که نقش آنها در شکل‌دهی به شخصیت، اخلاق و باورهای فرزندان

تعیین‌کننده و بی‌بدیل است. براساس دیدگاه رهبری، تربیت نسل صالح نیازمند حضور فعال، هوشمندانه و متعهد زنان است که با ایجاد فضای معنوی و اخلاقی در خانواده، زمینه‌ساز رشد انسانی، دینی و فرهنگی فرزندان می‌شوند: «تربیت فرزند به وسیله‌ی مادر، مثل تربیت در کلاس درس نیست؛ با رفتار است، با گفتار است، با عاطفه است، با نوازش است، با لالائی خواندن است؛ با زندگی کردن است. مادران با زندگی کردن، فرزند تربیت می‌کنند. هرچه زن صالح‌تر، عاقل‌تر و هوشمندتر باشد، این تربیت بهتر خواهد شد. بنابراین برای بالا رفتن سطح ایمان، سطح سواد، سطح هوش بانوان، در کشور باید برنامه‌ریزی شود.» (بیانات رهبری، ۱۳۹۲/۲/۱۱)

ایشان تأکید دارند که مسئولیت تربیت، نه تنها وظیفه فردی زن، بلکه رسالتی اجتماعی و دینی است که در تحقق اهداف کلان جامعه اسلامی نقش اساسی دارد. ایشان با توجه به تأثیر عمیق زنان در انتقال ارزش‌های اسلامی، فرهنگی و اخلاقی، بر اهمیت آگاه‌سازی، آموزش و حمایت از زنان به منظور تقویت این مسئولیت خطیر تأکید می‌کنند. ایشان در این باره تأکید دارند که «بچه‌ها را متدین بار بیاورید. متدین بار آوردن بچه‌ها همان چیزی است که می‌تواند آینده‌ی این کشور را آباد کند.» (همان، ۱۳۸۴/۲/۱۲) باید تربیت دینی فرزندان به عنوان نمونه‌هایی از فرهنگ غنی اسلامی در میان مردم گسترش یابد. (همان، ۱۳۸۷/۷/۲۲) همه تحت تأثیر مادران هستند. آن‌که بهشتی می‌شود، پایه‌ی بهشتی شدنش از مادر است.» (بیانات در دیدار مداخلان، ۱۳۸۴/۵/۵)

بدین ترتیب، بیانات ایشان دربارهٔ مسؤولیت زن در تربیت نسل صالح، نشان‌دهندهٔ نگاه جامع، عمیق و تحول‌ساز نسبت به جایگاه زن در خانواده و جامعه است که تحقق آن نیازمند همت، حمایت و بسترهای مناسب فرهنگی و اجتماعی است.

این نگاه از مسائل مهمی است که در آیات الهی بدان اشاره شد: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَظُ شِدَادٍ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ» (تحریم/۶)^۱

نگاه آیه ناظر به نگهداری خانواده بر تعلیم و تربیت و امر به معروف و نهی از منکر و فراهم ساختن محیطی پاک و خالی از هرگونه آلودگی، در فضای خانه و خانواده است. (مکارم شیرازی، ۱۳۸۳: ۲۲۶/۵)

اهل بیت علیهم‌السلام نیز به امر تربیت فرزند اهتمام وافری داشتند و بر آن توجه ویژه داشته‌اند؛ زیرا عبودیت، سعادت و طی مسیر پُرفراز و نشیب زندگی فرزندان، نیازمند تربیت صحیح است. از این رو، علی علیه‌السلام در نامه ۳۱ نهج البلاغه، اصول تربیتی را برای فرزندش امام حسن علیه‌السلام بیان نمودند. امام سجاد علیه‌السلام به والدین گوشزد می‌کند که «حق فرزندان آن است که بدانی او از تو است و تو نسبت به تربیت شایسته او، مسؤولی» (حرانی، ۱۴۰۴: ۱۰۴)

۱. "ای کسانی که ایمان آورده‌اید! خود و خانواده خود را از آتشی که هیزم آن مردمان (گنجهکار) و سنگ‌ها هستند، حفظ کنید. آتشی که بر آن فرشتگانی درشت‌خو و سختگیر نگهبانند و خدا را در آنچه فرمان‌شان دهد، نافرمانی نکنند و آنچه را فرمان یابند انجام دهند."

لذا تربیت فرزندان براساس آموزه‌های دینی، از اهمیت وافری برخوردار است؛ زیرا عمق بخشی آموزه‌های دینی در نهاد کودکان و نوجوانان، آنان را از آسیب‌های خطرآفرین و انحراف‌های اخلاقی و اجتماعی حفظ می‌کند.

رسول خدا ﷺ فرمودند: «ادَّبُوا اولادکم علی ثلاث خصال: حُبِّ نَبِیکُمْ و حُبِّ اهل بیتِه و قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ»؛ «فرزندان‌تان را بر سه خصلت تربیت کنید؛ دوستی پیغمبرتان و دوستی اهل بیت او و خواندن قرآن». (کشی، ۱۴۰۹: ۴۴) ازاین‌رو، والدین، خصوصاً مادر، باید به تعلیم و تربیت امور دینی فرزندان خود اهتمام ویژه‌ای داشته باشد.

وظایف مهم تربیتی مادر از بدو حمل و بارداری شروع می‌شود؛ مسئولیت مادر در دوران بارداری، باری سنگین و تکالیفی بس مهم را به عهده او نهاده است. مراقبت‌های لازم برای یک مادر مؤمنه و متعهد ایجاب می‌کند که بداند فرزندش چه دختر چه پسر نقش دوم او را ایفا می‌نماید و نجابت و پاکدامنی و حجاب و عفاف و طهارت و خباثت و شقاوت مادر در فرزندش نقش مهم و اساسی و بنیادی دارد. (موسوی رادلاریجانی، ۱۳۷۹: ۴۱)

مهم‌ترین نقش مادر پس از تولد نوزاد، فراهم ساختن فضای معنوی برای تربیت دینی است. مادر به عنوان کسی که بیش از دیگران در محیط خانه با نوزاد به سر می‌برد، باید محیط خانه را به فضای معنوی تبدیل کند. اگر محیط خانه، محیطی مذهبی و معنوی باشد و اعضای آن خانه، با دعا، نماز، تلاوت قرآن و مناجات مانوس باشد، فرزندان پرورش یافته در آن محیط، با معنویات و دعا آشنا

می‌شوند. پس چنانچه فرزند، خلاف آموزه‌های دینی رفتار می‌کند باید علّت را در خود جستجو کرد و دید کجا اشتباهی انجام شده است. اگر مادر معتقد نباشد که نماز، کلید رستگاری و خوشبختی آدمی است، در نتیجه برای آموزش نماز وقت نمی‌گذارد. کودک باید دین را که در روانشناسی یک اصل مهم تربیتی به شمار می‌آید، در عمل ببیند. (ر.ک: آیت‌اللهی، ۱۳۹۰: ۴۵ - ۴۳)

بنابراین از منظر رهبر شهید، مسئولیت زن، در تربیت نسل صالح، یکی از ارکان بنیادین حفظ هویت فرهنگی، دینی و اجتماعی جامعه اسلامی است. ایشان تربیت فرزند را فرایندی چندبعدی می‌داند که مبتنی بر مهر، عاطفه، و انتقال ارزش‌های معنوی و اخلاقی است و نقش زن در این فرآیند نقشی محوری و غیرقابل جایگزین است. همچنین، ایشان بر اهمیت پرورش نسلی سالم از لحاظ روحی، عاطفی و اعتقادی تأکید دارند که قادر به مقابله با آسیب‌های اجتماعی و روانی دوران معاصر باشد.

در نهایت، بیانات رهبرانقلاب بیانگر نگرشی علمی و جامع به نقش زن در تربیت نسل آینده است که آن را نه تنها یک مسئولیت خانوادگی، بلکه رسالتی راهبردی در حفظ و تداوم فرهنگ و ارزش‌های اسلامی معرفی می‌کند. تحقق این مسئولیت نیازمند فراهم کردن بسترهای آموزشی، فرهنگی و حمایتی مناسب برای زنان است تا بتوانند با توانمندی کامل به این نقش حیاتی عمل کنند و به تربیت نسلی صالح و توانمند کمک نمایند.

۲. زن و انتقال ایمان و اخلاق

مادر، نقش مهمی در انتقال ایمان و اخلاق به فرزندان دارد. بعد از تولد، مادر، تنها فردی است که شایستگی تربیت و پرورش کودک را دارد؛ زیرا او با تمام وجودش فرزند را پرورش می‌دهد و عامل انتقال ارزش‌ها به کودک است. او می‌تواند فرزندی با اراده و بزرگوار، یا ناتوان و پست، باتقوا و یا بی‌حیا تربیت کند. در همه حال مادر در شخصیت کودک اثرگذار و نقش‌آفرین است. به همین دلیل مادر باید خود در مسیر تقوا و ایمان قرار گیرد تا کودک او نیز مانند او شود.

رهبرانقلاب درباره اهمیت خودسازی مادران و نقش آن‌ها در انتقال مفاهیم ارزشی معتقدند که فکر رشد زنان از لحاظ معنوی و اخلاقی، بایستی یک فکرایچ در میان خود زنان باشد (در همایش بزرگ بانوان، ۱۳۷۶/۷/۳۰)، چرا که محصول آن، یک فرزند متعهد و دین‌مدار خواهد بود.

و نیز می‌فرماید: «فرزند بعد از به دنیا آمدن، به طور کامل به مادر وابسته است، او چشم به مادر می‌دوزند و رفتار و سکنات او را در حافظه خود ثبت می‌کند؛ مادر و خلق و خوی او، در اعماق جان فرزند، تأثیرگذار است. بنابراین تا زمانی که مادر، خود را از عوامل نادرست اخلاقی دور نکند، نمی‌تواند به زندگی خوب فرزندش امیدوار باشد؛ تأثیر اخلاقی مادر به گونه‌ای است که حتی می‌توان ادعا کرد که راه و رسم زندگی کودک، ادامه همان روش زندگی کنونی مادر است.» (برجی‌نژاد، ۱۳۸۹: ۱۵) این نگاه کاملاً با آیه «نَسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ» (بقره/۲۲۳) هماهنگی دارد زیرا براساس این آیه، صفات الهی و انسانی از طریق

زن، یعنی مادران به فرزندان منتقل می‌شود. در واقع بذراولیه و مبنای آنچه در زندگی درو می‌شود، در وجود مادران شکل می‌گیرد؛ این امر به دلیل نقش دوسویه‌ی مادر است که عامل وراثتی و محیطی به شمار می‌رود در جنبه‌ی وراثتی، خصایص بسیاری از خود به فرزندانش منتقل می‌کند و در جنبه‌ی محیطی نیز، دامن وی، نخستین و در نتیجه، مؤثرترین آموزشگاه کودک است. (ملکی، ۱۳۸۵: ۳۳)

دامان مادر، نخستین مدرسه، و اولین پایگاه تربیتی است که کودک علم و اخلاق و ایمان می‌آموزد و مهم اینست که آنچه کودک در این مدرسه می‌آموزد، برای همیشه در نزدش می‌ماند. طفلی که پا به عرصه این جهان می‌گذارد، آگاهی و نیرویی ندارد، کاملاً متکی به مادر است، برای به دست آوردن غذا و کسب امکانات آنچه مادر بگوید او عمل می‌کند، براین اساس تا مادر خود را از عوامل فساد و اخلاق نادرست دور ندارد نمی‌تواند امید به زندگی خوب فرزندش باشد. مادر لجوج، گستاخ، بی ادب و بد زبان کودک خردسالش را در معرض ابتلاء به همین صفات زشت قرار خواهد داد. (امینی، ۱۳۹۱: ۳۱)

نمونه بارز این الگوپذیری حضرت زهرا علیها السلام است که با عمل به آنچه می‌فرمود، فرزندانش را با عمل و اخلاق اسلامی آشنا می‌ساخت؛ چنانچه امام مجتبی علیه السلام می‌فرماید: «یک شب جمعه دیدم مادرم در محراب عبادت ایستاده و تا طلوع صبح به نماز و دعا مشغول است و برای همه دعا می‌کند. گفتم: مادر جان چرا برای خود ما دعا نکردی؟ فرمود: (یا بنی الجارثم الدار) فرزندم، اول همسایه بعد

اهل خانه» (مجلسی، ۱۳۸۶: ۴۳/۸۱)؛ ایشان نه فقط با گفتار، بلکه با رفتار خود و عبادت خالصانه برای فرزندان و اعضای خانواده، نقش مربی و الگوی عملی داشت؛ (حکیم، ۱۳۹۳: ۹۳) لذا از آنجایی که مادر در تربیت فرزندان، نقش عمیق و مهمی دارد و اوست که در لحظه لحظه زندگی فرزند همراه اوست و به او می‌آموزد که چگونه بیندیشد و در برابر امور مختلف چه رفتاری داشته باشد، در این مسیر باید به خودسازی پردازد تا تربیت صحیح صورت پذیرد.

بنابراین، در دیدگاه اسلام، مادر نخستین محیط تربیتی برای فرزند است که تأثیر آن فراتر از آموزش‌های رسمی و مستقیم است و به صورت نهادینه‌سازی ارزش‌ها و باورهای دینی و اخلاقی در روح و روان کودک عمل می‌کند. این فرآیند از طریق تعامل مستمر، محبت، الگوی عملی و مراقبت‌های عاطفی صورت می‌گیرد که زمینه‌ساز تثبیت عمیق ایمان و رفتار اخلاقی می‌گردد.

مقام معظم رهبری با تأکید بر اهمیت نقش مادر، آن را یکی از ارکان اساسی در تربیت نسل صالح معرفی می‌کنند که تربیت او در خانواده، پایه‌های فرهنگ دینی و اخلاقی جامعه را مستحکم می‌سازد. ایشان بر این باورند که زن، به‌ویژه در نقش مادری، نقشی راهبردی در انتقال ایمان و ارزش‌های اخلاقی دارد که در صورت نادیده گرفتن این نقش، جامعه در معرض بحران‌های معنوی و اخلاقی قرار می‌گیرد.

نتیجه‌گیری

جایگاه زن در خانواده، ترکیبی است از احترام به کرامت ذاتی، حفظ نقش‌های ویژه و تأکید بر همکاری متقابل زن و مرد در تحقق اهداف معنوی، تربیتی و اجتماعی خانواده. این رویکرد علمی و تحلیلی، نافی هرگونه نابرابری ارزشی میان زن و مرد بوده و بر نقش مکمل و هدفمند هریک در نظام خانواده تأکید دارد که منجر به حفظ تعادل و پویایی ساختار خانواده اسلامی می‌شود. در نگاه رهبر شهید امت اسلامی که مستند با فرامین الهی است براین است که نقش اصلی و محوری را در تربیت فرزند، مادر ایفا می‌نماید. ایشان مسئولیت تربیت فرزند برای زن را فراتر و وظیفه فردی، رسالتی دینی و اجتماعی می‌دانند که موجب میشود جامعه اسلامی به اهداف والای خود دست پیدا نماید.

منابع و مآخذ

- * قرآن کریم، (۱۳۸۵)، ترجمه: ناصر مکارم شیرازی، تهران: دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی.
۱. آیت اللهی، زهرا، (۱۳۹۱)، اخلاق در خانواده، قم: دفتر نشر معارف.
 ۲. امینی، ابراهیم، (۱۳۹۱) اسلام و تعلیم و تربیت، قم: بوستان کتاب.
 ۳. ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، (۱۳۹۳)، تحف العقول، قم: دارالحدیث.
 ۴. ابن منظور، محمد بن مکرم، (۱۴۰۸ق)، لسان العرب، بیروت: دار احیاء التراث العربی.
 ۵. برجی نژاد، زینب، (۱۳۸۹ش)، «نقش مادر در تربیت فرزند»، پژوهش نامه اسلامی زنان و خانواده، سال ۳، ش ۶، ص ۲۰-۱۰.
 ۶. حکیم، سید منذر، (۱۳۹۳)، درسنامه زندگانی و سیره حضرت زهرا علیها السلام، قم: نشر هاجر.
 ۷. خامنه ای، سید علی، Khamenei.IR.
 ۸. رحیمیان، محمد حسن، رهبر، محمد تقی، (۱۳۸۵ش)، اخلاق و تربیت اسلامی، تهران: سمت.
 ۹. کشی، محمد بن عمر، (۱۴۰۹ق)، اختیار معرفة الرجال، مشهد: نشر دانشگاه مشهد.
 ۱۰. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، بی جا، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
 ۱۱. مکارم شیرازی، ناصر، (۱۳۸۳ش)، تفسیر نمونه، تهران: دارالکتب-الاسلامیه.
 ۱۲. ملکی، حسن، (۱۳۸۵ش)، خانواده و تربیت دینی، تهران: انجمن اولیاء و مربیان.
 ۱۳. موسوی راد لاریجانی، حسین، (۱۳۷۹ش)، پدر، مادر، معلم مرا خوب تربیت کن، بی جا: امام شناسی و آثار الحجه (عج).